

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HELAL AKREDİTASYON KURUMU

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2023 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması.....	4
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması.....	4
Tablo 3: 2023 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu	5

KISALTMALAR

HAK: Helal Akreditasyon Kurumu

HYS: Harcama Yönetim Sistemi

KBS: Kamu Hesapları Bilgi Sistemi

MYMY: Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

TKYS: Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 7060 sayılı Helal Akreditasyon Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Helal Akreditasyon Kurumu kurulmuştur.

Helal Akreditasyon Kurumu (HAK), Türkiye’de helal akreditasyon hizmeti sunma yetkisini haiz tek kurumdur.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 176’ncı maddesinde HAK’ın görev ve yetkileri aşağıdaki şekilde sayılmıştır:

a. Ülkemizde ve yurt dışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarına helal akreditasyon hizmeti sunmak, helal akreditasyon ile ilgili kıstas ve tedbirleri belirlemek ve bunları uygulamak.

b. Faaliyet alanı kapsamında, uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri nezdinde Türkiye’yi temsil etmek, bunlara üye olmak, yönetimlerinde görev almak veya bu kuruluşların merkezi olarak hizmet vermek, ikili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmalarını imzalamak, akreditasyon kuruluşları ve akreditasyon kuruluşu bulunmayan ülkelerdeki helal akreditasyon ile ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurmak, iş birliğinde bulunmak.

c. Helal akreditasyon konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirmek, helal akreditasyonun önemini artırıcı faaliyetler yapmak, bu kapsamda eğitim vermek, araştırma ve yayın yapmak veya yaptırmak, ulusal ve uluslararası kongre, seminer ve benzeri toplantılar düzenlemek.

d. Kurumun faaliyetlerinin icrası için hizmet almak, taşınır ve taşınmaz satın almak, yaptırmak, satmak, kiralamak.

e. Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

HAK; ilgili mevzuat uyarınca bir ürüne, hizmete, kişiye ya da sürece ilgili ulusal ve

uluslararası normatif kurallar uyarınca helal uygunluk işareti/sertifikası tertip etme işlemi olarak tanımlanabilecek helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerini hiçbir surette icra etmemekte, helal uygunluk değerlendirme hizmeti sunan bir kuruluşta hissedar olamamakta ve bu kuruluşlara danışmanlık hizmeti vermemektedir.

Bu bağlamda HAK, herhangi bir ürüne ya da hizmete “helal” uygunluk sertifikası düzenlememekte, bahse konu sertifikalandırma faaliyetlerini yürüten helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını ilgili uluslararası standartları esas alarak denetlemekte ve akredite etmektedir.

HAK’ın kendisine başvuran bütün kuruluşları akredite etme gibi bir misyonu mevcut bulunmayıp ilgili normatif kurallarla belirlenmiş gereklilikleri eksiksiz bir şekilde karşılayan ve gerçekleştirilen kapsamlı saha denetimleriyle HAK’a bu yöndeki yetkinliğini gösterebilen yerli ve yabancı kuruluşlar akredite edilmektedir.

Temel itibarıyla gıda, yetiştiricilik ve kozmetik gibi farklı ürün ve hizmetleri helal olarak belgelendiren yurt içinde ve yurt dışında yerleşik kuruluşlara helal akreditasyon hizmeti sunan HAK, zaman içerisinde farklı helal uygunluk değerlendirme alanlarına yönelik hizmet kapsamını genişletmiştir. Bu çerçevede HAK, helal uygunluk alanında görev yapabilecek kişileri belgelendiren kuruluşlar ile yine bu alanda sıklıkla kullanılan deney faaliyetlerini gerçekleştiren laboratuvarları da denetleyerek akredite etmektedir. HAK’ın, helal alanındaki uluslararası standardizasyon çalışmaları çeşitlendikçe daha fazla sayıda helal uygunluk değerlendirme alanına yönelik akreditasyon hizmeti sunması beklenmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Ticaret Bakanlığı’nın ilgili kuruluşu olan HAK’ın organları; 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 177’nci maddesinde Yönetim Kurulu, Danışma Kurulu ve Genel Sekreterlik olarak belirlenmiştir.

Yönetim Kurulu, Kurumun karar organıdır. Yönetim Kurulu, Başkan ve dört üye olmak üzere toplam beş üyeden oluşmaktadır. Kurumu Başkan temsil eder. Bakan tarafından Başkanın yokluğunda Kurumu temsil etmek üzere Yönetim Kurulu üyeleri arasından Başkanvekili atanır. Başkan hariç Yönetim Kurulu üyelerinin görev süreleri üç yıldır ve görev süresi biten Yönetim Kurulu üyesi tekrar atanabilmektedir.

Danışma Kurulu; Bakan tarafından belirlenen bakanlık temsilcileri ile 4 sayılı

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 179'uncu maddesinde sayılan paydaşlardan oluşmaktadır. Danışma Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıl olup görev süresi biten üyeler tekrar bildirilebilmektedir. Danışma Kurulu üyeliklerinden birinin boşalması hâlinde, kalan süreyi tamamlamak üzere ilgili kurum veya kuruluş tarafından otuz gün içerisinde yeni bir temsilci bildirilebilmektedir. Yönetim Kurulu Başkanı, Danışma Kurulu toplantılarına da başkanlık etmekte ve yılda en az bir kez toplanmaktadır.

Genel Sekreterlik, Genel Sekreter ile Genel Sekretere bağlı müstakil daire başkanlıklarından oluşmaktadır.

Genel Sekretere bağlı hizmet birimleri; Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı, Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı ile Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığıdır.

Kurumda 31.12.2023 tarihi itibarıyla sürekli işçiler ve geçici görevlendirmeler dâhil toplam 54 personel görev yapmakta olup bunların 47'si kadrolu 7'si ise geçici görevlidir.

1.3. Mali Yapı

HAK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanuna ekli (II) sayılı Cetvelde Özel Bütçeli Diğer İdareler arasında yer almaktadır. 7344 sayılı 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun eki cetvellerinde gösterildiği gibi Hazine yardımı almaktadır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 176'ncı maddesinin 5'inci fıkrasında Kurumun gelir kaynakları;

- Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
- Akredite kuruluşlardan alınacak yıllık akreditasyon kullanım ücreti,
- Yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler,
- Kurumun tarafsızlığını ve bağımsızlığını etkilemeyecek her türlü yardım, bağış ve sair gelirler,
- Diğer gelirler şeklinde sayılmıştır.

Kuruma 2023 yılı içerisinde Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 22.816.000 TL, 14/7/2023 tarihli ve 7456 sayılı 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı

Ekonomik Kayıpların Telifisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında 11.542.000 TL, likit karşılığı ödenek kaydı ile 888.500 TL ödenek olmak üzere (yıl içindeki ekleme ve düşmeler dahil) toplam 35.246.500 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu ödeneğin 26.587.863 TL'lik kısmı yıl içinde kullanılmıştır.

Tablo 1: 2023 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Kodu	Bütçe Gideri Türü	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)	Harcama/Yıl Sonu Ödeneği (%)	Toplam Harcama İçindeki Payı (%)
01	Personel Giderleri	13.234.000	23.410.000	19.358.608	82,69	72,81
02	Sosyal Güvenlik Giderleri	2.125.000	3.493.000	2.706.788	77,49	10,18
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.995.000	5.616.000	3.913.224	69,68	14,72
05	Cari Transferler	162.000	427.500	307.478	71,92	1,16
06	Sermaye Giderleri	2.300.000	2.300.000	301.766	13,12	1,13
TOPLAM		22.816.000	35.246.500	26.587.863	75,43	100,00

Kurum 2023 yılı bütçesinin 26.587.863 TL'si yıl sonu itibarıyla kullanılmış olup bu miktarın; %82,69'luk kısmı olan 19.358.608 TL'si personel giderlerine, %77,49'luk kısmı olan 2.706.788 TL'si sosyal güvenlik giderlerine, %69,68'lik kısmı olan 3.913.224 TL'si mal ve hizmet alım giderlerine, %71,92'lik kısmı olan 307.478 TL'si cari transferlere ve %13,12'lik kısmı olan 301.766 TL'si ise sermaye giderlerine aittir. Ekonomik sınıflandırmaya göre 2023 yılında en yüksek gerçekleşme oranı %82,69 ile personel giderlerinde, en düşük gerçekleşme oranı ise %13,12 ile sermaye giderlerinde olmuştur.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Kodu	Bütçe Geliri Türü	Planlanan Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşen Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.891.000	4.869.561	258
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	20.804.000	32.119.000	154
05	Diğer Gelirler	21.000	117.520	560
Toplam		22.716.000	37.106.081	163
2022 Yılından Devreden Kullanılabilir Nakit Tutar			1.269.572	
Genel Toplam			38.375.653	

Kurumun bütçesine 2023 yılı içerisinde 4.869.561 TL teşebbüs ve mülkiyet geliri, 32.119.000 TL alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler, 117.520 TL diğer gelirler kaleminden olmak üzere toplam 37.106.081 TL gelir kaydedilmiştir. 2022 yılından devreden nakit tutar 1.269.572 TL ile 2023 yılı içerisinde toplam 38.375.653 TL gelir gerçekleşmesi olmuştur. 2023 yılında Kurumun planlanan bütçe gelirlerine göre gerçekleşen bütçe gelirleri; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde %258, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirlerinde %154, diğer gelirlerinde ise %560 olarak gerçekleşmiştir.

Kurumun 2023 yılı net finansman tahmini 100 TL, gerçekleşme ise 888.500 TL olmuştur.

2023 yılında hazine yardımları dahil 37.106.081 TL ve 2022 yılından devreden nakit tutarı 1.269.572 TL ile toplam 38.375.653 TL bütçeye gelir kaydedilmiş, bahse konu gelirlerden 26.587.863 TL harcama yapılmıştır.

Tablo 3: 2023 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Faaliyet Giderleri (TL)	Net Faaliyet Gelirleri (TL)	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu (TL)
31.592.071,91	36.034.032,07	4.441.960,16

2023 yılında Kurumun net faaliyet gelirleri 36.034.032,07 TL, faaliyet giderleri ise 31.592.071,91 TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı olumlu faaliyet sonucu 4.441.960,16 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

HAK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (II) Sayılı Cetvelde Özel Bütçeli Diğer İdareler arasında yer almaktadır. Kurum muhasebe kayıt ve işlemlerini Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne (MYMY) tabi olarak yürütmektedir.

Genel bütçe içinde yer alan ve diğer kamu kurumlarınca da kullanılan Muhasebe Bilişim Sistemi, Kamu Hesapları Bilgi Sistemi (KBS), e- Bütçe Sistemi, Harcama Yönetim Sistemi (HYS) ve Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi (TKYS) Kurum tarafından da kullanılmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer

belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle

sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini, iç kontrolle ilgili mevzuat ve Helal Akreditasyon Kurumu 2022-2023 İç Kontrol Uyum Eylem Planı çerçevesinde oluşturmaya çalışmaktadır. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi değerlendirme sonuçları 2022-2023 İç Kontrol Uyum Eylem Planının uygulanması sonucunda raporlanacaktır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Helal Akreditasyon Kurumu 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>